

Sygn. akt IC 503/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Alina Gąsior
Protokolant	stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2017r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanym przez Dyrektora Zakładu Karnego w S. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej

o odszkodowanie

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda P. R. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Sygn. akt IC 503/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 12 kwietnia 2017 roku powód P. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w S. kwoty 85.000 złotych tytułem odszkodowania za złe warunki bytowe w Zakładzie Karnym w S. oraz za naruszenie dóbr osobistych w postaci niegodnego, poniżającego i lekceważącego traktowania jak również narażenie na niebezpieczeństwo podczas odbywania kary pozbawienia wolności. Powód wskazał, że wnosi o zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego i kosztów związanych z postępowaniem sądowym.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, iż w Zakładzie Karnym w S. przebywał w okresie od 26 stycznia 2012 roku do 20 czerwca 2012 roku, od 22 kwietnia 2008 roku do 5 czerwca 2008 roku i od 15 września 2008 roku do 6 grudnia 2010 roku.

Powód podał, iż został umieszczony w celach nie spełniających norm powierzchni użytkowej, poza tym w pomieszczeniugniła podłoga w okolicy pomieszczenia sanitarnego, brakowało ciepłej wody, a okna nie domykały się, co było powodem częstych chorób. W pomieszczeniach były prusaki, a ręczniki nie nadawały się do wycierania ciała. Zdaniem powoda podczas pobytu w Zakładzie Karnym w S. doszło do wielu zaniedbań i strat moralnych, a także do narażenia życia.

Postanowieniem z dnia 31 maja 2017 roku Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości i oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 21 września 2017 roku pozwany zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, że brak jest podstaw do przypisania pozwanemu bezprawności w działaniu bądź poprzez zaniechanie w okolicznościach podanych w pozwie. Pozwany zaprzeczył, aby powód odbywał karę pozbawienia wolności z naruszeniem standardowych warunków bytowych, w tym typowych warunków zakwaterowania w celi mieszkalnej. Powód miał zapewnione ustawowe warunki odbywania kary pozbawienia wolności, korzystał z przepisanego kwaterunkowego standardu wyposażenia celi, zapewniającego mu osobne miejsce do spania i jedzenia oraz przechowywania żywności i rzeczy osobistych. Cele były wyposażone we wszystkie podstawowe instalacje. Odnosząc się do zarzutu powoda dotyczącego insektów pozwany podniósł, iż pozwana jednostka w razie wystąpienia ich w celi wydawała osadzonym pułapki feromonowe, a w razie ich nieskuteczności wykonywano dezynsekcję.

Pozwany, uzasadniając swoje stanowisko podniósł przede wszystkim zarzut przedawnienia w świetle art. 442¹ § 1 k.c. Pozwany zaznaczył, iż w przypadku czynów niedozwolonych trzyletni termin przedawnienia liczy się od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się zarówno o szkodzie jak i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Powód już w momencie odbywania kary miał możliwość dochodzenia swoich praw, jak również miał świadomość wyrządzenia mu rzekomej krzywdy i wiedział kto jest zobowiązany do jej naprawienia.

Niezależnie od podniesionego zarzutu przedawnienia pozwany zaznaczył, iż jego zdaniem nie zostały spełnione żadne przesłanki roszczenia o zadośćuczynienie. W szczególności powód nie wykazał, że wyrządzono mu jakkolwiek szkodę majątkową bądź niemajątkową, jak również nie wskazał dlaczego akurat kwota dochodzona pozwem miałaby stanowić odpowiednią wysokość, mającą zadośćuczynić jego rzekomej krzywdzie.

Postanowieniem wydanym dnia 27 października 2017 roku Sąd odrzucił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku powód popierał powództwo, wnosząc o zasądzenie zadośćuczynienia i jednocześnie sprecyzował stanowisko, wskazując, że swoje roszczenie wywodzi z niewłaściwych warunków panujących w Zakładzie Karnym, natomiast nie zgłasza zarzutów odnośnie niewłaściwego traktowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. R. odbywał karę pozbawienia wolności, przebywając w Zakładzie Karnym w S. w okresie od: 22 kwietnia 2008 roku do 5 czerwca 2008 roku, od 15 września 2008 roku do 6 grudnia 2010 roku, od 26 stycznia 2012 roku do 20 czerwca 2012 roku. Powód został przetransportowany do Zakładu Karnego w P., gdzie przebywa do chwili obecnej.

(dowód: informacja o pobytach i orzeczeniach – k. 30 – k. 37, okoliczność przyznana przez powoda)

Po odbyciu kary w Zakładzie w S. powód przeczytał artykuł w prasie, w którym więźniowie skarżyli się na warunki panujące w Zakładzie Karnym w S. i wówczas uznał, że w okresie kiedy on przebywał w S. również panowały, zdaniem powoda niewłaściwe warunki – brak łóżka, insekty, sztywne ręczniki i prześcieradła.

(wyjaśnienia powoda na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku – protokół k. 59v)

Sąd zważył co następuje

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód wywodził swoje roszczenie z okresu pobytu w Zakładzie Karnym w S., w którym przebywał w latach 2008, 2010 i 2012. Zdaniem powoda jego szkoda wynika ze złych warunków panujących w pozwanej jednostce, polegających na przeludnieniu w celi, braku odpowiedniego łóżka, szorstkich ręczników i pościeli, insektów, których nie można było zwalczyć.

Powód wskazał również, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych w postaci prawa do godnego i ludzkiego traktowania.

Rozpoznając roszczenie zgłoszone przez powoda Sąd podzielił stanowisko pozwanego, iż w niniejszej sprawie doszło do przedawnienia roszczeń powoda związanych z pobytem w Zakładzie Karnym w S. w okresie, kiedy tam przebywał. Bezsprzeczne jest, że powód opuścił Zakład w S. w czerwcu 2012 roku, a jego wcześniejsze pobyty dotyczą lat 2008 i 2010.

Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Paragraf 3 powołanego przepisu stanowi, że w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Roszczenie powoda dotyczące zapłaty zadośćuczynienia ma charakter majątkowy, a zatem podlega przepisom określającym skutki upływu czasu dla roszczeń tego rodzaju znajdujących się w przepisach art. 117 k.c. i art. 442¹ § 1 k.c.

W niniejszej sprawie pozew został wniesiony w kwietniu 2017 roku, a zatem nastąpił upływ terminów określonych w art. 442¹ § 1 i 3 k.c., co skutkuje przedawnieniem dochodzonego roszczenia. Wskazać należy, że przez roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym w rozumieniu powołanego uregulowania rozumieć należy wszelkie roszczenia mające charakter majątkowy, przy czym do kategorii roszczeń majątkowych należy zaliczyć także roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia i nawiazki (tak też A. Rzetecka-Gil, Kodeks cywilny, Komentarz, Zobowiązania - część ogólna, 2011 r.).

Zgodnie zatem z treścią art. 442¹ § 1 k.c. chwilą określającą początek trzyletniego biegu przedawnienia jest moment „dowiedzenia się o szkodzie” i „osobie obowiązanej do jej naprawienia”, a zatem moment, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody i ma świadomość doznanej szkody (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002 r., III CKN 597/2000). Stwierdzić zatem należy, że powód musiał dysponować wiedzą w zakresie dwóch wskazanych elementów istotnych dla wyznaczenia początku biegu terminu przedawnienia, już z chwilą ich wystąpienia tj. z każdym dniem osadzenia go w warunkach godzących w jego dobra osobiste. Tym samym o ewentualnej szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia powód wiedział już w momencie zaistnienia zdarzeń, które jego zdaniem były niewłaściwe, naruszały dobra osobiste powoda i skutkowały wystąpieniem ewentualnej szkody.

Powód przebywając w zakładzie Karnym w S. wiedział też od samego początku, kto jest odpowiedzialny za taki stan rzeczy, mając na uwadze, że takie warunki zapewniał mu konkretny zakład karny, w którym odbywał karę pozbawienia wolności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 października 2015 roku I Ca 148/15).

W kontekście przytoczonych okoliczności Sąd uwzględnił zarzut przedawnienia w stosunku do roszczenia zgłoszonego przez powoda, co skutkowało oddaleniem powództwa na podstawie art. 117 § 2 k.c. i art. 442¹ § 1 i 3 k.c., bez potrzeby ustalania, czy zachodzą wszystkie przesłanki prawno – materialne uzasadniające jego uwzględnienie.

Wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia Sąd oddalił wnioski powoda i pozwanego dotyczące dopuszczenia dowodu z zeznań zgłoszonych świadków, na okoliczność warunków bytowych panujących w Zakładzie Karnym w S., uznając że ich przeprowadzenie jest zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego, mając na uwadze uwzględnienie zarzutu przedawnienia, jak również aktualną sytuację majątkową powoda, który przebywa w Zakładzie Karnym i nie posiada żadnych dochodów.

SSO Alina Gąsior

z/ odpis doręczyć powodowi i pełnomocnikowi Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 29.12.2017 r.